

Åtgärds-och aktivitetsprogram för Åby Travhästägareförening.

Inledning.

Enligt stadgarna för Åby travhästägareförening är uppgiften:

att tillvarata och befrämja medlemmars intressen vid travtävlingar på svenska och utländska travbanor.

att tillvarata och befrämja medlemmars möjligheter till träning och uppställning på banan samt anläggningar knutna till banan.

att verka för höjandet och utbredandet av intresset för travsporten.

Styrelsen i Åby travhästägareförening inledde hösten 2011 ett strategiarbete i syfte att utarbeta ett åtgärds-och aktivitetsprogram som skall ligga till grund för föreningens aktiviteter och påverkansarbete. Utgångspunkten för diskussionen har varit utvecklingen inom travet i allmänhet och Åby i synnerhet. Travsporten har utvecklats positivt under en lång följd av år och vi har idag en sport av hög klass. Inom ramen för den svenska spelmodellen och ATG:s framgångsrika verksamhet har betydande resurser kunnat överföras till sporten. Den mediala täckningen av travet i tidningar är omfattande, i huvudsak inriktat mot spel, och travsändningarna på TV har utvecklats snabbt med dagliga sändningar. Därutöver är travinformationen omfattande på nätet i form av hemsidor och livesändningar. Till den negativa utvecklingen hör publikminskningen på banorna framförallt för vardagstravet. Kostnaderna att äga häst har ökat snabbare än andra priser vilket bland annat lett till minskad efterfrågan på hästar och i dess förlängning färre födda föl. Antalet hästägare och amatörer minskar samtidigt som medelåldern ökar. Behovet av åtgärder på flera plan är nödvändig för att säkra en fortsatt positiv utveckling inom travet. En projektgrupp inom Svensk Travsport har presenterat dokumentet ”Horisont 2017 – strategiska vägval för svensk travsport”. Föreningen har lämnat ett remissyttrande över dokumentet och i detta åtgärds-och aktivitetsprogram följer vi bland annat upp de synpunkter och krav vi framfört med en anpassning till Åby.

Prispengar och premier.

En **ökning av prispengarna** är nödvändig. Under 2011 var prisersättningarna från ATG till banorna drygt 724 miljoner kronor och utbetalda prispengar drygt 781 miljoner. Av mellanskillnaden kom knappt 35 miljoner från hästägarna i form av insatser till insatslopp. Resterande medel, cirka 22 miljoner kronor netto, var medel som banorna lokalt lade till prispotten. För Åbys del var prismedlen från ATG 68 952 000 kronor och insatserna från hästägarna 3 264 000 kronor vilket innebar intäkter till prispengar på 72 216 000 kronor. Av dessa betalades 70 736 000 kronor ut i prispengar på Åby vilket innebar att cirka 1 480 000 kronor av prispengarna gick till annan verksamhet. Detta är oacceptabelt i en tid när kostnaderna för travhästägarna ökar samtidigt som hästar och aktiva minskar. Vi anser att prispengarna totalt skall öka och inget år får understiga de medel som tilldelats Åby för prispengar från ATG och insatser från hästägare.

Det är angeläget att **antalet priser i loppet ökar** då varje start är förenad med betydande kostnader. I nuläget varierar antalet priser mellan fem till åtta beroende på vad det är för typ av lopp. Vi förordar att antalet priser i loppet ökas.

Vi har i skrivelse till Åby travsällskap krävt att Åbytränade hästar skulle slippa boxavgifter vid starter på hemmabanen. Vi anser det angeläget att detta kravet kan tillgodoses snarast.

Kostnaderna för Åby skulle i nuläget innebära en intäktsminskning som på helår motsvarar cirka en tredjedel av de medel som inte utbetalades av prismedlen 2011.

Ett viktigt stöd till aveln utgår i form av **uppfödarpremier**. Därutöver utgår premier i samband med så kallade premiellopp som syftar till att stimulera tidig träning av unghästar och bidra till träningskostnaderna i samband med den unga hästens träning till tävlingshäst. Till och från har debatter förts om att dessa medel borde överföras till högre prispengar i framförallt unghästloppen. Vi anser att detta skulle vara till nackdel för såväl uppfödare som hästägare och förordar istället att **premiesystemet** byggs på.

Vi anser:

- **Att prispengarna på Åby måste öka.**
- **Att utbetalda prispengarna inte får understiga de medel som erhålls från ATG och insatser från hästägare.**
- **Att antalet prispengar i loppen skall ökas.**
- **Att boxavgifterna skall slopas för Åby-tränade hästar**
- **Att premiesystemet bibehålls och utvecklas.**

Travregionen Väst.

Genom ett utvecklat samarbete mellan **Åby, Axevalla, Halmstad och Vaggeryd** kan travsporten i hela regionen stärkas. Exempel på områden för samarbetet är marknadsföring, tävlingsplanering, upphandling, funktionärspool, gemensamma IT-funktioner och utbildningsinsatser. Gemensamma driftbolag kan vara en modell. Vi förutsätter att Svensk Travsport är beredd att stödja en sådan utveckling och bidra med kraftfulla ekonomiska incitament. Åby travsällskap bör ta initiativ till en gemensam utredning mellan de berörda banorna och arbetet bör genomföras under stor öppenhet och i samverkan med travsällskapen och BAS-organisationerna. Vi ställer oss också bakom förslaget i Horisont 2017 att införa en incitamentsmodell som även premierar satsningar utanför tävlingssystemet. En sådan har delvis inletts med ersättning för antalet hästar och tränare knutna till en bana. Det bör prövas om en sådan ersättning kan baseras på ett regionalt underlag för att främja en helhetssyn.

Vi anser:

- **Att Åby bör ta initiativ till ett utvecklat samarbete mellan banorna i västsverige.**
- **Att det centrala fördelningssystemet bör stödja en regional samverkan.**

Kostnader och prisutveckling.

Kostnadsutvecklingen inom travet har varit snabb och oroväckande. Under perioden 2004 till 2011 ökade prisutvecklingen i samhället, konsumentprisindex, med 10 procent. Under samma period ökade tränaravgifter mm. enligt TDS med 28 procent, prispengar och premier med drygt 30 procent och veterinärkostnaderna med nästan 50 procent. Foderkostnader och transporter har också ökat snabbt. En del av kostnadsökningen kanske kan hänföras till ökade marginaler hos leverantörer medan andra till stor del kan hänföras till ökade krav på foder, transporter och veterinärtjänster som en konsekvens av en allt hårdare konkurrens. Som vi framhållit i yttrande över Horisont 2017 anser vi att ST bör medverka till en noggrann analys av den snabba kostnadsutvecklingen och dess orsaker. Beroende på utredningsresultaten kan organisationen medverka till rekommendationer samt ram- och branschavtal. Även licenskostnaderna har ökat snabbt de senaste åren till dels genom att de fått ett ändrat innehåll genom ett inbyggt försäkringsskydd. Därutöver tillkommer löpande åtgärder som exempelvis sanerade boxar, obligatoriska vaccinationer för hästar och utbyggd säkerhetsutrustning för kuskare som är angelägna var för sig men bidrar till ökade kostnader för den enskilde. Sammantaget har de snabbt stigande kostnaderna och pålagorna i kombination med hårdnande konkurrens i loppen bidragit till att underskotten växt och bidragit till att alltför många har

slutat. Bland annat de förslag vi redovisat i form av breddskalor bidrar till att minska problemen.

Vi anser

- **Att kostnadsutvecklingen inom travet måste kartläggas och bringas under kontroll.**
- **Att ram- och branschavtal kan vara ett instrument att pressa kostnader för hästägare och övriga aktiva.**
- **Att intäktsmöjligheterna måste ökas genom premier och breddskalor.**

Åbys sportsliga utveckling.

Den sportsliga utvecklingen på Åby har under ett antal år utvecklats så att antalet hästar och tränare på Åby har minskat. När det gäller landets A-tränade hästar 2011 ligger Åby på 11:e plats på listan som toppas av Solvalla, Jägersro, Halmstad och Axevalla. Endast en mindre del av hästarna på Åby en tävlingsdag är Åbytränade. Under 2011 var endast fem åbykuskar med bland de 22 segerrikaste på banan. Främst placerad var Stefan Söderqvist på femte plats, Veijo Heiskanen på sjätte plats, Bo Falsig på 10:e plats, Emil Wulcan på 18:e plats och André Eklund på 22:a plats. Bland de 22 vinstrikaste träningsställen på Åby 2011 tillhörde endast två Åby nämligen Veijo Heiskanen på nionde plats och Bo Falsig på 11:e plats. Bland de 10 segerrikaste lärlingarna fanns endast en nämligen Beata Persson som kom på nionde plats. Vad gäller amatörkuskar, montéryttare och amatörtränare är situationen bättre med sex amatörkuskar, fyra montéryttare och sju amatörtränare med bland de 10 främsta. Sammanfattningsvis utarmas sporten på Åby som alltmer blivit en regional tävlingsbana och bana för större evenemang som Olympiatravet, Åby Stora, SM och Pokalloppen. Åby bör satsa aktivt för att bygga ut och utveckla sporten på Åby för att därigenom öka intresset för tävlingarna på Åby och travsporten i området. Rekrytering av **professionella tränare** knutna till banan är en strategiskt viktig uppgift för Åby. På senare tid har positiva händelser skett genom att Mathias Alm, André Eklund, Juri Turja och Bengt Holm knutits till banan som nya tränare. Denna utveckling måste fullföljas och intensifieras. För Åby gäller det att medverka till goda uppställnings- och träningsmöjligheter för tränare som är intresserade av att flytta hit.

Amatörtränarna är en viktig hästägargrupp som medverkar till travets bredd och förankring samt att höja intresset och aktiviteterna kring Åby. Den snabba minskningen och höga medelåldern bland B-tränarna är oroväckande. Åtgärder måste vidtas för att underlätta verksamheten för amatörsporten. Utöver åtgärder som tidigare redovisats som breddade prisskalor, startbidrag och fria boxar bör serviceavgiften slopas. Åby bör medverka till etablering av hästhotell i anslutning till banan och dess träningsanläggningar. Samråd bör ske i dessa frågor med berörda föreningar vid Åby.

Åbys bana i kombination med stallbacken och den intilliggande träningsanläggningen Balltorp har utgjort ett nav kring vilket de aktiva samlats. Genom en påbörjad modernisering av publikplatserna, tränarnas särskilda loger och den nya tävlingspaddocken har ett viktigt utvecklingssteg tagits mot ett nytt Åby. Samtidigt har både amatörer och professionella tränare fått moderna och ändamålsenliga lokaler i anslutning till de nya tävlings- och träningsstallarna medan hästägarna fått sin egen läktare upprustad. Denna utveckling är positiv. Samtidigt har avvecklingen av den gamla stallbacken inneburit att en viktig samlingspunkt i vardagen för de aktiva kring åbytravet har försvunnit. Till detta kan läggas att träningsanläggningen Balltorp som ligger i nära anslutning till banan är hotad på grund av utlöpande arrendekontrakt. Åby har på senare tid startat de så kallade **Åbygårdarna** som träningsfilialer för att ge tillfälle till träning på flera spridda ställen inom Åbys verksamhetsområde.

De skulle vara av stort värde om ett träningscentrum skulle kunna bibehållas i nära anslutning till banan. Ett träningscentrum med professionella tränare och hästhotell för amatörer och

därutöver vissa servicefunktioner som fik, butik, veterinärmottagning mm. Åby bör lägga stor kraft på att säkra möjligheterna att bibehålla Balltorp eller områden i dess närhet för framtida träningsverksamhet. Därutöver är det viktigt att de så kallade Åbygårdarna lokaliseras i nära anslutning till de stora trafiklederna inom regionen så att de lätt kan nås för de som önskar använda dem för att köra ett träningspass.

Ett **kompletterande tävlingssystem** med relativt låga prispengar och reducerade funktionärskrav framförs i Horisont 2017 som en åtgärd för att säkra bredden i en tid med tilltagande konkurrens och elitisering. Det framhålls särskilt att banorna i tillväxtområden med hänsyn till stadstillväxt och urbanisering utvecklar ett sådant tävlingssystem. Erfarenheter av B-lopp och bygdetrav skall tillvaratas.

Vi anser:

- *Arbetet med att rekrytera professionella tränare till Åby skall intensifieras*
- *Åby bör medverka till etablering av hästhotell för att underlätta för amatörsporten*
- *Att möjligheterna att bibehålla Balltorp som ett träningscentrum prövas alternativt ett område i dess närhet*
- *Att Åbygårdar lokaliseras i anslutning till regionens trafikstråk*
- *Att förutsättningarna för ett kompletterande tävlingssystem på Åby utreds.*

Åby en bana med hästägarna i centrum.

Hästägarna är en nyckelgrupp i travet och den nuvarande utvecklingen där antalet hästägare minskar och medelåldern stiger måste förändras. Rekrytering av hästägare utgör grunden för travsportens utveckling och överlevnad då många av dagens problem kan kopplas till en akut brist på hästägare och särskilda insatser måste göras för att rekrytera nya hästägare.

Hästägarföreningen har tillsammans med tränarna och travsällskapet ett intresse och ansvar för detta. De så kallade rikshästarna med 1000 andelar har visat på ett stort intresse och en betydande potential. Inriktningen bör vara att gå vidare med team i olika storlekar.

Hästägarföreningen har tidigare startat team och planerat ytterligare samtidigt som antalet utannonserade team från Åbytränare ökat på senare tid. Mot den bakgrunden bör hästägarföreningen tillsammans med Åbys tränare och Åby travsällskap samarbeta för bildandet av hästägarteam där grunden för framtida intresse och hästägande byggs upp. Det är viktigt att de nya hästägarna i teamen följs upp med särskilda utbildnings- och aktivitetsprogram som kan genomföras i samarbete mellan tränarna, hästägarföreningen och Åby travsällskap för att fördjupa travintresset och öka utbytet av hästägandet. Särskilda rekryteringsplaner för nya team och hästägare bör tas fram.

Olika insatser bör genomföras för att ge ökad uppmärksamhet åt hästägarna. Travsällskapets styrelse bör löpande behandla "hästägarfrågor" och hästägandet måste ses som en viktig del i kärnverksamheten och en grundförutsättning för den lokala travsportens överlevnad.

Utvecklingen av kulturen för mottagande av hästägare på tävlingsdagarna bör ha hög prioritet. Det är angeläget att hästägarfrågorna med utgångspunkt i våra förslag och Åbys situation behandlas i samarbete mellan sällskapet och de lokala BAS-organisationerna i syfte att ta fram handlingsplaner och initiera åtgärder för att sätta hästägarna i centrum och rekrytera nya hästägare. Vi vill särskilt framhålla betydelsen av att olika former för samägande utvecklas för möjliggöra för alltför travintresserade att också bli engagerade hästägare.

Hästägarläktaren på Åby har i samband med nybyggnationerna på Åby genomgått en betydande upprustning. Nya bord med TV-skärmar vid borden och en nytt kök med servering på tävlingsdagar har bidragit till att en bra hästägarläktare blivit bättre. Planer pågår att inrätta en hörna på hästägarläktaren, under arbetsnamnet "Knutssons Hörna", där ägarna till vinnande hästar på Åby tas emot och uppmärksammas på lämpligt sätt.

Vi anser:

- Att särskilda rekryteringsplaner för hästägare och team bör tas fram
- Att hästägareföreningen tillsammans med Åbys tränare och Åby travsällskap skall samarbeta för bildandet av hästägarteam och gemensamt följa upp dessa med särskilda utbildnings- och aktivitetsprogram
- Att travsällskapets styrelse löpande bör behandla "hästägarfrågor"
- Att utvecklingen av kulturen för mottagande av hästägare på tävlingsdagarna skall ges hög prioritet.
- Att hästägarläktaren skall aktiveras ytterligare som ett centrum för hästägarna på Åby.

Åby som bana för publiken.

Travbanan intar en centrala roll i tävling, träning och möten mellan människor. Självklart är grunden för att locka publik till tävlingar bra sport. Åbys tävlingar håller vanligtvis god sportslig kvalitet. Däremot är "hemmalaget" begränsat med hänsyn till att huvuddelen av de tävlande, cirka två tredjedelar, kommer från andra banor. I vad mån detta har betydelse för publiktillströmningen är oklart. Vad som däremot har stor betydelse är att alla tävlingar numera sänds direkt i ATG-live dessutom är det möjligt att se tävlingarna via direktsändningar hos tothandlare där det ofta finns cafébord och enklare förtäring. Vissa tävlingar sänds direkt i TV och många i efterhand. Det är numera lätt att spela på distans bland annat via ATG-konto och flera möjligheter att på olika hemsidor se loppen i efterhand. Denna utveckling har gett grunden för ett utökat spel men samtidigt bidragit till publiktappet på banorna. Antalet personer som följer travet idag är sannolikt större än tidigare men publiken finns i mindre utsträckning på banorna.

Viktiga faktorer för att stoppa publiktappet och få folk till banorna är moderna och bekväma anläggningar i kombination med bra service. Tillgänglighet i form av bra kollektivtrafik och goda parkeringsmöjligheter är av stor betydelse. Vad gäller kommunikationer och tillgänglighet är Åby i huvudsak väl rustat med hänsyn till sitt centrala läge och närhet till kommunikationer (spårvägen och pendeltåg). Vad gäller anläggningen är den i behov av upprustning och modernisering varav ett stort steg har tagits med den nya delen med bland annat paddock och publikdäck samt närhet till stallarna.

Vad gäller servering bör denna utvecklas. Alltifrån bra och billig husmanskost till mer exklusiv restaurangverksamhet måste finnas och ingå i den marknadsföring som sker kring travarrangemangen.

Försöksverksamhet bör genomföras med gratis entré på V5-dagar i kombination med marknadsföring.

En fortsatt modernisering av Åby planeras med byggande av en anläggning som bland annat ersätter gamla huvudläktaren men också skall ge utrymme för andra aktiviteter. Det sistnämnda är särskilt viktigt då intäkterna måste breddas utöver spelet. En särskild ridanläggning har byggts på Åbys innerplan vilket innebär att ridsporten i västsverige har fått tillgång till en ny tävlingsanläggning av hög klass. Samtidigt kan Åbys anläggning merutnyttjas vilket bidrar till kostnadstäckning och sätter Åby på kartan i högre grad.

Vi anser:

- Att anläggningen är i fortsatt behov av upprustning och modernisering
- Att servering och service måste utvecklas och ingå i marknadsföringen.
- Att försök bör genomföras med fri entré på V5-dagar.

Dialog, inflytande och demokrati.

Det är otidsenligt att det inte är en självklar rättighet för varje travintresserad person att bli medlem i ett travsällskap. Landets travsällskap har en selektiv invalprocess och en begränsning när det gäller medlemsantalet och stark underrepresentation av ungdomar och kvinnor. Vi förordar en ökad öppenhet i Åby travsällskap. I avvaktan på den kartläggning av

konsekvenserna vid en öppnare rekrytering som förutses bli resultatet av besluten kring Horisont 2017 förordar vi att Åby inleder en sådan utveckling genom att i ett första steg utöka antalet ledamöter i Åby travsällskap och att ”de nya platserna” i första hand tillsätts av unga och kvinnor. I förlängningen bör alla travintresserade som så önskar kunna bli medlemmar på samma sätt som gäller i föreningslivet i övrigt. Vi förordar också att stadgarna i Åby travsällskap ändras så att ordföranden för travsällskapet väljs av årsmötet på samma sätt som numera sker inom Svensk Travsport.

För att främja öppenhet och samverkan förordar vi att representanter för Åby travsällskap och BAS-organisationerna på Åby träffas regelbundet för att informera varandra om och diskutera gemensamma utvecklings- och verksamhetsfrågor. Ett sådant ”Åby Forum” kan effektivt bidra till ökad öppenhet och dialog i viktiga frågor för att främja sammanhållning och strävan mot gemensamma mål.

Vi anser:

- **Att på sikt varje travintresserad person ska kunna bli medlem i Åby travsällskap.**
- **Att i ett första steg antalet ledamöter i Åby travsällskap utökas och att ”de nya platserna” i första hand tillsätts av unga och kvinnor.**
- **Att stadgarna i Åby travsällskap skall ändras så att ordföranden för travsällskapet väljs av årsmötet på samma sätt som numera sker inom Svensk Travsport.**
- **Att ett Åby Forum bildas med representanter för Åby travsällskap och BAS-organisationerna.**